

===== Roman Formunun Akıbeti =====

:date: 2014-11-23 02:18:14 +0200

.. :Author: Emin Reşah .. :Date: <>

Roman formunu diğer gelişmelerden çok matbaanın yayılmasına borçluyuz. Önceki devirlerde de hikaye anlatılıyordu, ancak *elle çoğaltılmaya değer hikaye* olması için, anlam/olay (veya hisse/kıssa) oranının biraz yüksek olması gerekiyordu. Sırf okuru eğlendirmek için yazılan hikayeye tarih boyunca daha önce tanıklık etmemiştik. Ben etmedim yani, sizi bilmem.

Görüntü aktarımının ortaya çıkışı matbaadan sonraki devrimi başlattı. Sinema ve televizyondan sonra romanın kendini yeni şartlara uyarlaması gecikmedi, *çok satan* romanlar genelde hemen filme çevrilebilecek romanlar oluyor. Anlatımı görsel, perdeye aktarması kolay romanlar bunlar.

İnternet romanın karşısına daha büyük bir engel olarak çıkmaya başladı. Roman sosyal medya gibi alternatiflerden daha eğlenceli olduğunu isbat edemezse okunmuyor. İnsanlar *okumak iyidir* gayretiyle kitap alsalar da, hakkını vererek okumuyor. Filmi varken kitabıyla uğraşmayan yeni nesil herhalde *okumak iyidir* görüşüne de itibar etmez.

Ayrıca roman telif hakkı olmadan yaşaması zor bir tür. Telif hakkı da teknolojinin elinde tarumar olma yolunda. Muhtemelen Avrupa'dan başlayarak bugünkü telif hakkı kavramı daraltılacak, yazarların öldükten sonraki telif hakları kaldırılacak ve sanat eseri paylaşmak suç olmaktan çıkacak. Telif hakkı konusunda insanları daraltınca legal yoldan edinenler bile korsana yöneliyor, daraltmazsanız da eskisi kadar gelir elde etmek zor. İki şekilde de telif hakkının bugünkü haliyle yaşamaya devam etmesi mümkün görünmüyor.

Binaenaleyh roman formunun bildiğimiz haliyle yaşaması zor. Sinemaya aktarılması imkansız, şiirsel, kurgusu ve dili zihni gıcıklayan romanlar *bir ihtimal*, ancak onları yazacak insanların da bunu şairler gibi maddi karşılık beklemeden yapması lazım. (Şiir matbaadan önce de, İnternet'ten sonra da, telif hakkından önce de, sonra da varolan, varolacak bir tür.) Yavaş yavaş belirginleşen *şiirleşme* muhtemelen romanın karakteristik vasfı olacak. Romanlar kısalacak, okuru zorlayan taraflarından arınacak. Bugünün *az satan* romanları gibi romanlar yaşamaya devam edecek ancak naçiz fikrimce kağıt ziyanlığı olan ve piyasanın büyük kısmını dolduran zerzevat kaybolacak.

Korkanlar olsa da bunlar iyi haber.